

**Wykonywanie prac na wysokości większych niż 2 m
wykonywane ze składanych pomostów lub rusztowań,
wysięgników i podnośników**

Właściciel procesu: Dyrektor Departamentu BHP Ochrony Ppoż. i ochrony Środowiska

	Wykonywanie prac na wysokości większych niż 2m wykonywane ze składanych pomostów lub rusztowań, wysięgników i podnośników Załącznik do Zasad organizacji, wykonywania i dokumentowania prac niebezpiecznych	ZBŚ/72/2020/1/2/7
--	--	--------------------------

Spis treści:

I. Cel instrukcji.....	3
II. Zakres.....	3
III. Definicje	3
IV. Tryb postępowania	3
V. Dokumenty związane.....	8
VI. Karta zmian i przeglądu.....	8
VII. Historia wersji	8

	Wykonywanie prac na wysokości większych niż 2m wykonywane ze składanych pomostów lub rusztowań, wysięgników i podnośników Załącznik do Zasad organizacji, wykonywania i dokumentowania prac niebezpiecznych	ZBŚ/72/2020/1/2/7
--	--	--------------------------

I. Cel instrukcji

Celem instrukcji jest ustalenie zakresu czynności oraz określenie bezpiecznego sposobu wykonywania prac na wysokości większej niż 2 m wykonywanych przy użyciu pomostów, rusztowań, wysięgników oraz podnośników zgodnie ze sztuką budowlaną oraz w sposób zapewniający bezpieczeństwo życia, zdrowia, mienia i ochrony środowiska.

II. Zakres

Instrukcja obejmuje przedmiotowe prace prowadzone w poszczególnych komórkach / jednostkach organizacyjnych Spółki. Niniejsze postanowienia obowiązują wszystkich pracowników Spółki oraz pracowników wykonawcy zewnętrznego.

Instrukcja zawiera wykaz stosowanego sprzętu, materiałów, narzędzi oraz wymagania zapewniające bezpieczne warunki pracy

III. Definicje

W niniejszej instrukcji stosowane są definicje i pojęcia zgodne z dokumentem Zasady organizacji, wykonywania i dokumentowania prac niebezpiecznych.

IV. Tryb postępowania

1. Odpowiedzialność

- 1.1 Odpowiedzialność za organizację i prowadzenie prac ponosi Odpowiedzialny. Za wykonanie czynności odpowiadają wyznaczeni pracownicy wchodzący w skład brygady.
- 1.2 Odpowiedzialny zobowiązany jest do udzielenia instruktażu pracownikom zatrudnionym przy tych pracach w miejscu robót przed ich rozpoczęciem.
- 1.3 Osoby przystępujące do pracy mają obowiązek znać treść niniejszej instrukcji i przestrzegać jej postanowień

2. Wymagania ogólne

- 2.1 Prace na wysokości są to prace wykonywane na powierzchni znajdującej się na wysokości co najmniej 1,0 m nad poziomem podłogi lub ziemi.
Do prac na wysokości nie zalicza się prac na powierzchni, niezależnie od wysokości, na jakiej się znajduje, jeżeli powierzchnia ta:
 - osłonięta jest ze wszystkich stron do wysokości co najmniej 1,5 m pełnymi ścianami lub ścianami z oknami oszklonymi;
 - wyposażona jest w inne stałe konstrukcje lub urządzenia chroniące pracownika przed upadkiem z wysokości.

	Wykonywanie prac na wysokości większych niż 2m wykonywane ze składanych pomostów lub rusztowań, wysięgników i podnośników Załącznik do Zasad organizacji, wykonywania i dokumentowania prac niebezpiecznych	ZBŚ/72/2020/1/2/7
--	--	--------------------------

- 2.2 Praca powinna być wykonywana w zespole, co najmniej dwuosobowym pod nadzorem Odpowiedzialnego.
- 2.3 Pracownicy wyznaczeni do prac na wysokości winni posiadać aktualne szkolenie w zakresie BHP oraz aktualne zaświadczenie z badań lekarskich dopuszczające do prac na wysokości.
- 2.4 Jest niedopuszczalne sytuowanie stanowisk pracy, składowisk wyrobów i materiałów lub maszyn i urządzeń budowlanych bezpośrednio pod napowietrznymi liniami energetycznymi lub w odległości liczonej w poziomie od skrajnych przewodów, mniejszej niż:
 - 3m dla linii o napięciu znamionowym nieprzekraczającym 1 kV,
 - 5m dla linii o napięciu znamionowym powyżej 1 kV, lecz nieprzekraczającym 15kV,
 - 10m dla linii o napięciu znamionowym powyżej 15kV, lecz nieprzekraczającym 30kV,
 - 15m dla linii o napięciu znamionowym powyżej 30kV, lecz nieprzekraczającym 110kV,
 - 30m dla linii o napięciu znamionowym powyżej 110kV.

3. Czynności przygotowawcze

- 3.1 Prace na wysokości mogą być wykonywane z konstrukcji (rusztowań, pomostów) typowych i nietypowych, doraźnie konstruowanych do konkretnych potrzeb, jak również wysięgników oraz podnośników.
- 3.2 Rusztowania i pomosty typowe winny posiadać fabryczną instrukcję montażu i atest bezpieczeństwa. Konstrukcje nietypowe należy montować zgodnie z opracowanym projektem. Osoby wyznaczone do montażu rusztowań powinni posiadać uprawnienia montażysty.
- 3.3 Przed przystąpieniem do montażu rusztowania lub pomostu należy wyznaczyć miejsce i określić strefę bezpieczeństwa przyjmując, że stanowi ona 10% wysokości rusztowania i nie może być mniejsza niż 6 m. Granice strefy bezpieczeństwa należy ogrodzić i oznakować tablicami z informacją o pracach prowadzonych na wysokości oraz zakazie wstępu.
- 3.4 Jeżeli prace mają się odbywać bez wstrzymywania komunikacji pieszej to nad przejściem należy wykonać daszek zabezpieczający o dostatecznej wytrzymałości na przebiecie spadającymi przedmiotami. Daszek należy umieścić na wysokości 2,4 m z pochyleniem w stronę budynku (zagrożenia) a jego szerokość powinna być większa o 1 m od szerokości przejścia.
- 3.5 Wyznaczony teren należy oczyścić z niepotrzebnych przedmiotów, konstrukcji i gruzu. Miejsce postawienia rusztowania należy wyrównać i utwardzić zapewniając stabilność konstrukcji.
- 3.6 Konstrukcja rusztowania (pomostu) musi zapewnić bezpieczeństwo pracy i spełniać podstawowe wymogi konstrukcyjno-wytrzymałościowe.

	Wykonywanie prac na wysokości większych niż 2m wykonywane ze składanych pomostów lub rusztowań, wysięgników i podnośników Załącznik do Zasad organizacji, wykonywania i dokumentowania prac niebezpiecznych	ZBŚ/72/2020/1/2/7
--	---	--

- 3.7 Materiały metalowe użyte do konstrukcji powinny być nieuszkodzone, bez korozji, pęknięć i innych mechanicznych odkształceń. Grubość drewna winna odpowiadać założeniom konstrukcyjnym rusztowania wynikającym z obliczeń i zakładanych obciążeń.
- 3.8 Wielkość podstawy winna zapewniać stabilność rusztowania i uniemożliwiać jego przewrócenie. Rusztowanie stawiane przy konstrukcjach, budynkach winno być z nimi zespalane uchwytyami konstrukcyjnymi. W zależności od materiału i podstawy pierwsze zamocowanie winno być na wysokości od 3 m do 5 m.
- 3.9 Należy przewidzieć sposób dostarczania materiałów na pomost roboczy. Jeśli będą dostarczane za pomocą zblocza (wyciągu ręcznego lub mechanicznego), to należy w projekcie konstrukcji rusztowania uwzględnić punkt zaczepienia o odpowiedniej wytrzymałości i stabilności.
- 3.10 Rusztowanie wolnostojące wznoszone na wysokości ponad 5 m powinno posiadać odciągi linowe z każdego narożnika, zakotwiczone w ziemi.
- 3.11 Konstrukcja rusztowania powinna zapewniać możliwość poruszania się w pionie i ewentualnie w poziomie. Schody i pomosty komunikacyjne powinny posiadać poręcze i być utrzymywane w czystości, zwłaszcza zimą. Poruszanie się po konstrukcji rusztowania, wchodzenie i wnoszenie materiałów jest zabronione.
- 3.12 Platforma robocza winna zapewniać swobodę poruszania się i złożenia niezbędnej ilości materiałów i narzędzi. Nie wolno dopuszczać do przeciążenia konstrukcji.
- 3.13 Platforma powinna być zabezpieczona poręczami stałymi o wysokości 1,10 m od podłogi i listwami krawędziowymi o wysokości 0,15 m, a przestrzeń między poręczami a krawężnikiem winna posiadać wypełnienie uniemożliwiające wypadnięcie człowieka.
- 3.14 Podłoga winna być pozioma i równa, trwale umocowana do konstrukcji. Dopuszcza się stosowanie podłogi ażurowej (krat), jeśli wielkość otworów nie stwarza zagrożenia spadania sprzętu i materiałów.
- 3.15 Rusztowanie z rur stalowych należy uziemić i wykonać pomiar kontrolny, szczególnie jeśli będą wykonywane prace spawalnicze, elektronarzędziami itp.
- 3.16 Przed rozpoczęciem użytkowania rusztowania należy dokonać odbioru technicznego w trybie określonym w odrębnych przepisach, zwracając szczególną uwagę na jego stabilność i wytrzymałość.

4. Prowadzenie prac

- 4.1 Prace montażowe rusztowania i prace na wysokości nie mogą być prowadzone w niesprzyjających warunkach atmosferycznych, tj.:
 - po zmroku, jeśli nie ma dostatecznego oświetlenia,
 - w czasie gęstej mgły, oblodzenia i intensywnych opadów, zwłaszcza śniegu,
 - podczas silnego wiatru.
- 4.2 Jeśli praca na pomoście jest związana z koniecznością wychylania się poza bariery ograniczające, pracownicy winni być wyposażeni w szelki i linki bezpieczeństwa

	Wykonywanie prac na wysokości większych niż 2m wykonywane ze składanych pomostów lub rusztowań, wysięgników i podnośników Załącznik do Zasad organizacji, wykonywania i dokumentowania prac niebezpiecznych	ZBŚ/72/2020/1/2/7
--	---	---

- z urządzeniem samohamownym i przypięci do trwałych elementów konstrukcyjnych.
- 4.3 Wykonywanie prac na różnych poziomach rusztowania bezpośrednio w jednym pionie w przypadku niedostatecznie mocnego daszka rozdzielającego, jest niedozwolone.
- 4.4 Podawanie materiałów na pomost roboczy jest dozwolone za pomocą środków transportu pionowego. Niedopuszczalne jest podawanie przy pomocy dźwigu.
- 4.5 Zrzucanie narzędzi i materiałów jest niedozwolone. Do tego celu może służyć winda lub specjalne koryta ześlizgowe.
- 4.6 Prace spawalnicze na rusztowaniu mogą być prowadzone pod warunkiem:
- usytuowania urządzeń spawalniczych, w sposób niestwarzający zagrożenia komunikacyjnego i zabezpieczenia go przed spadającymi kawałkami żużla,
 - poprowadzenia przewodów elektrycznych i węży zasilających w sposób niezagrożający osobom pracującym i jednocześnie bez narażenia na przecięcie, przepalenie lub przygniecenie,
 - usunięcia ze strefy spawania wszelkich palnych przedmiotów i materiałów,
 - wyposażenia stanowiska w podręczny sprzęt przeciwpożarowy,
 - w miarę możliwości stanowisko spawania elektrycznego winno być osłonięte i nie powinno narażać osób na działanie łuku elektrycznego.

5. Zakończenie pracy lub ich przerwanie

- 5.1 Przerwanie prac na wysokości na dłuższy czas winno być poprzedzone:
- usunięciem wszystkich materiałów, narzędzi i sprzętu z konstrukcji rusztowania,
 - zabezpieczeniem schodni rusztowania przed wejściem osób niepowołanych,
 - pozostawieniem ogrodzenia i tablic ostrzegawczych w obszarze strefy zagrożenia,
 - umieszczeniem oświetlenia rusztowania, gdy jego konstrukcja znajduje się w strefie komunikacji, zwłaszcza samochodowej.
- 5.2 Zakończenie prac na wysokości jest związane z usunięciem materiałów i sprzętu z rusztowania i zdemontowaniem go. Demontaż rusztowania należy wykonywać w odwrotnej kolejności do montażu.

6. Wykaz sprzętu i środków zalecanych do wykonania pracy

- 6.1 Sprzęt, narzędzia i materiały pomocnicze:
- fabryczne konstrukcje rusztowań,
 - materiały konstrukcyjne do montażu rusztowań,
 - urządzenia do transportu pionowego (dźwigi, wysięgniki koszowe, krążki, wielokrążki, itp.),
 - narzędzia ręczne,
 - narzędzia ręczne do robót ziemnych
 - drabiny,
 - bariery, taśmy, linki do wygradzania terenu,

	Wykonywanie prac na wysokości większych niż 2m wykonywane ze składanych pomostów lub rusztowań, wysięgników i podnośników Załącznik do Zasad organizacji, wykonywania i dokumentowania prac niebezpiecznych	ZBŚ/72/2020/1/2/7
--	--	--------------------------

- tablice informacyjno-ostrzegawcze,
- sprzęt oświetleniowy,
- środki łączności.

6.2 Środki ochrony indywidualnej oraz sprzęt bhp i ppoż.:

- odzież ochronna,
- obuwie bezpieczne
- rękawice ochronne,
- hełmy ochronne,
- szelki i linki bezpieczeństwa,
- kamizelki ostrzegawcze
- apteczka pierwszej pomocy,
- podręczny sprzęt przeciwpożarowy (gaśnice śniegowe lub proszkowe, koc gaśniczy).

Uwaga:

W ramach prowadzonych prac mogą zostać dodatkowo użyte sprzęt i materiały nieujęte w wykazach. Decyzję o zastosowaniu odpowiednich materiałów, narzędzi i sprzętu oraz środków ochrony indywidualnej, sprzętu bhp i ppoż., w zależności od potrzeb i zagrożeń, podejmuje Odpowiedzialny.

	Wykonywanie prac na wysokości większych niż 2m wykonywane ze składanych pomostów lub rusztowań, wysięgników i podnośników Załącznik do Zasad organizacji, wykonywania i dokumentowania prac niebezpiecznych	ZBŚ/72/2020/1/2/7
--	--	--------------------------

V. Dokumenty związane

1. Zasady organizacji, wykonywania i dokumentowania prac niebezpiecznych.

VI. Karta zmian i przeglądu

Lp.	Data zmiany/przeglądu (uzupełnia Biuro Regulacji)	Ogólny opis zakresu zmiany (nr punktu/ załącznika, zmiana odpowiedzialności, nowy tryb postępowania w punkcie...)
1.	03.09.2020	Pkt. 2.1 wprowadzono zapisy określające warunki kiedy mamy do czynienia z pracami na wysokości, oraz wyłączenia z takich prac.
2.	03.09.2020	Pkt. 6 aktualizacja wykazu sprzętu i środków zalecanych do wykonania prac.

VII. Historia wersji

Numer wydania	Numer Zarządzenia	Data Zarządzenia	Początek okresu obowiązywania	Koniec okresu obowiązywania
1.	95/2016	06.12.2016	01.01.2017	13.09.2020